

TIỀM NĂNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN CÂY SEN ĐỒNG THÁP

PGS.TS. Phạm Văn Hiền

Trường Đại học Nông Lâm Tp. Hồ Chí Minh

1. Tiềm năng cây sen

1.1. Điều kiện tự nhiên tỉnh Đồng Tháp

1.2. Sen là biểu tượng thiêng liêng cao quý

1.3. Đa dạng loài sen

1.4. Phát triển du lịch

1.5. Sản xuất tập trung

1.6. Đa dạng sản phẩm

2. Giải pháp phát triển cây sen Đồng Tháp

2.1. Quốc hoa

2.2. Khoa học công nghệ

2.3. Văn hóa

2.4. Du lịch sinh thái

2.5. Đa dạng sản phẩm

2.6. Sản xuất tập trung

2.7. Mô hình canh tác cây sen, chuyển đổi cơ cấu cây trồng

1. Tiềm năng phát triển

1.1. Điều kiện tự nhiên, con người

- Đồng Tháp - Tây Nam bộ, giữa sông Tiền và sông Hậu
- Khí hậu nhiệt đới, đất phù sa thuận lợi cho cây sen sinh trưởng phát triển
- Khả năng thích nghi cao, không cạnh tranh đất
- DT tự nhiên 3,34 tr (Đồng Tháp Mười: 697.000 ha)
- Sen Đồng Tháp đẹp, hương thơm và mọc tập trung.
- Người dân thân thiện cần cù, kinh nghiệm trồng và khai thác

1.2. Sen là biểu tượng thiêng liêng cao quý

- **Hình tượng Phật thích ca**, linh thiêng, huyền bí, thanh cao

Phật sinh - đi 7 bước chân đầu tiên - 7 đóa hoa sen

Pháp bảo là búp hoa sen trắng

Nhập niết bàn Phật đều tọa lạc đài sen trắng

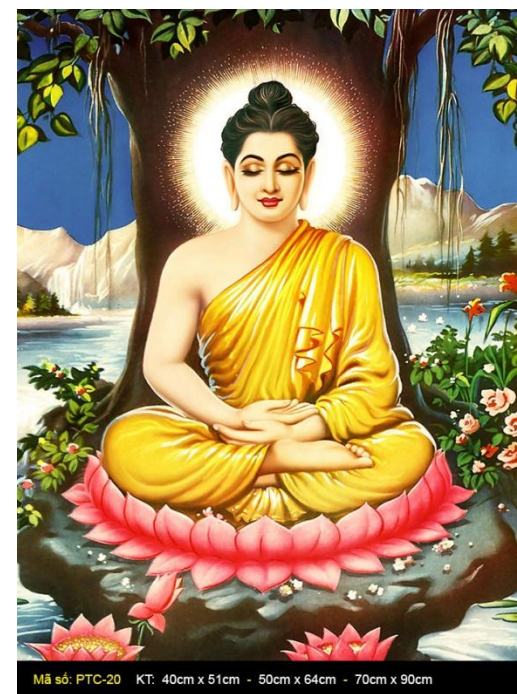
- **Hình tượng Bác Hồ**, thanh cao, bất khuất, một đời vì nước vì dân

“Tháp Mười (...) Việt Nam đẹp nhất có tên Bác Hồ”

- **Hình tượng Hồ sen**, tâm hồn Việt Nam, tinh khiết, tinh thần cốt cách, ý chí vươn lên

“Trên đầm (...) gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn”

1.2. Sen là biểu tượng thiêng liêng huyền bí

Đài sen

Pháp bảo là búp sen

Bảy bước sen “vô thường, vô nhiễm”

1.3. Đa dạng loài sen

- 20 loài sen bản địa và khả năng nhập nội gần 100 loài
- Hoa sen đẹp, nhiều màu sắc, hương thơm, đa dạng hình thái thực vật

Hoa sen đa dạng, muôn màu muôn sắc

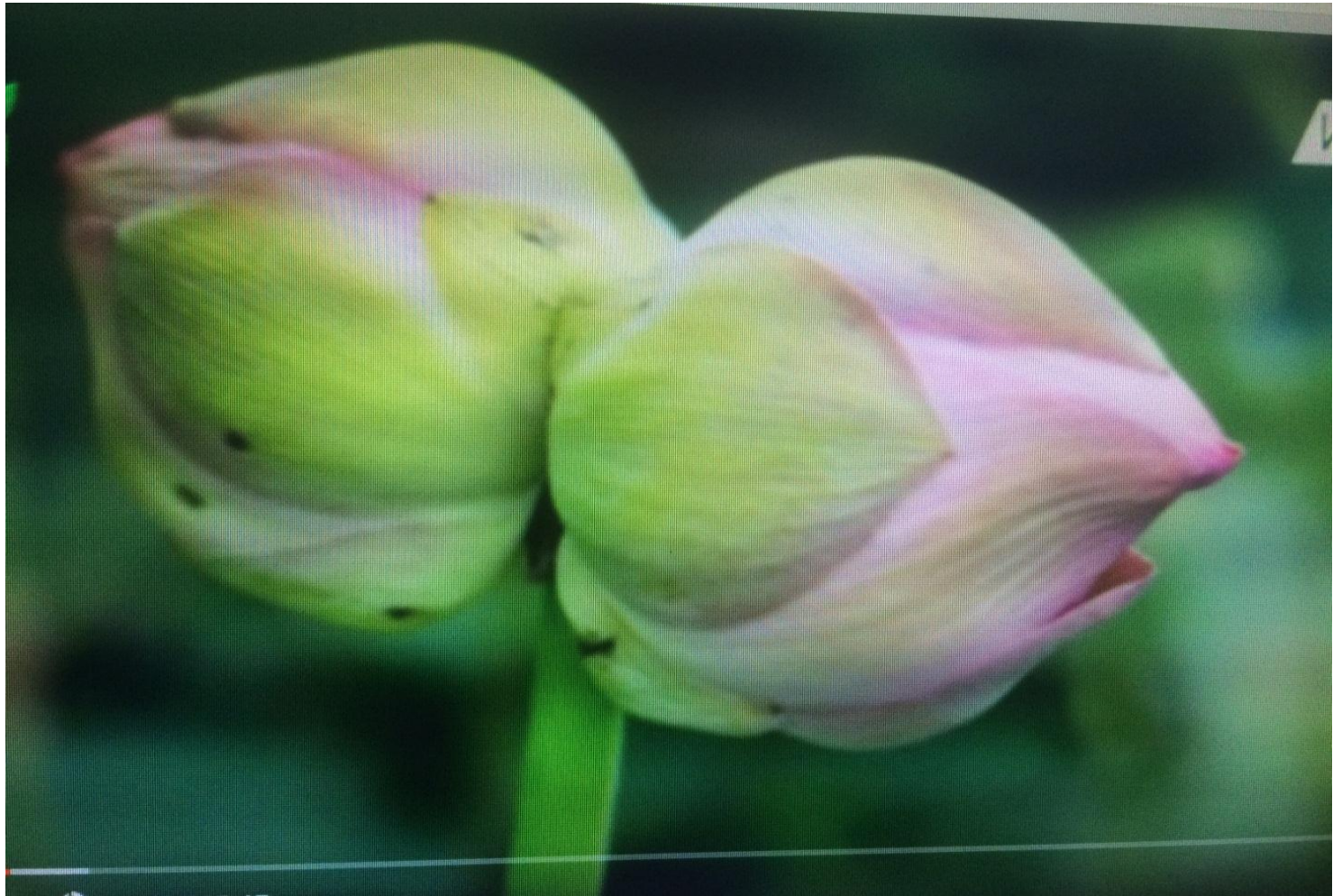
Sen Quan âm (Bách điệp)

Thailand, 1/2thg

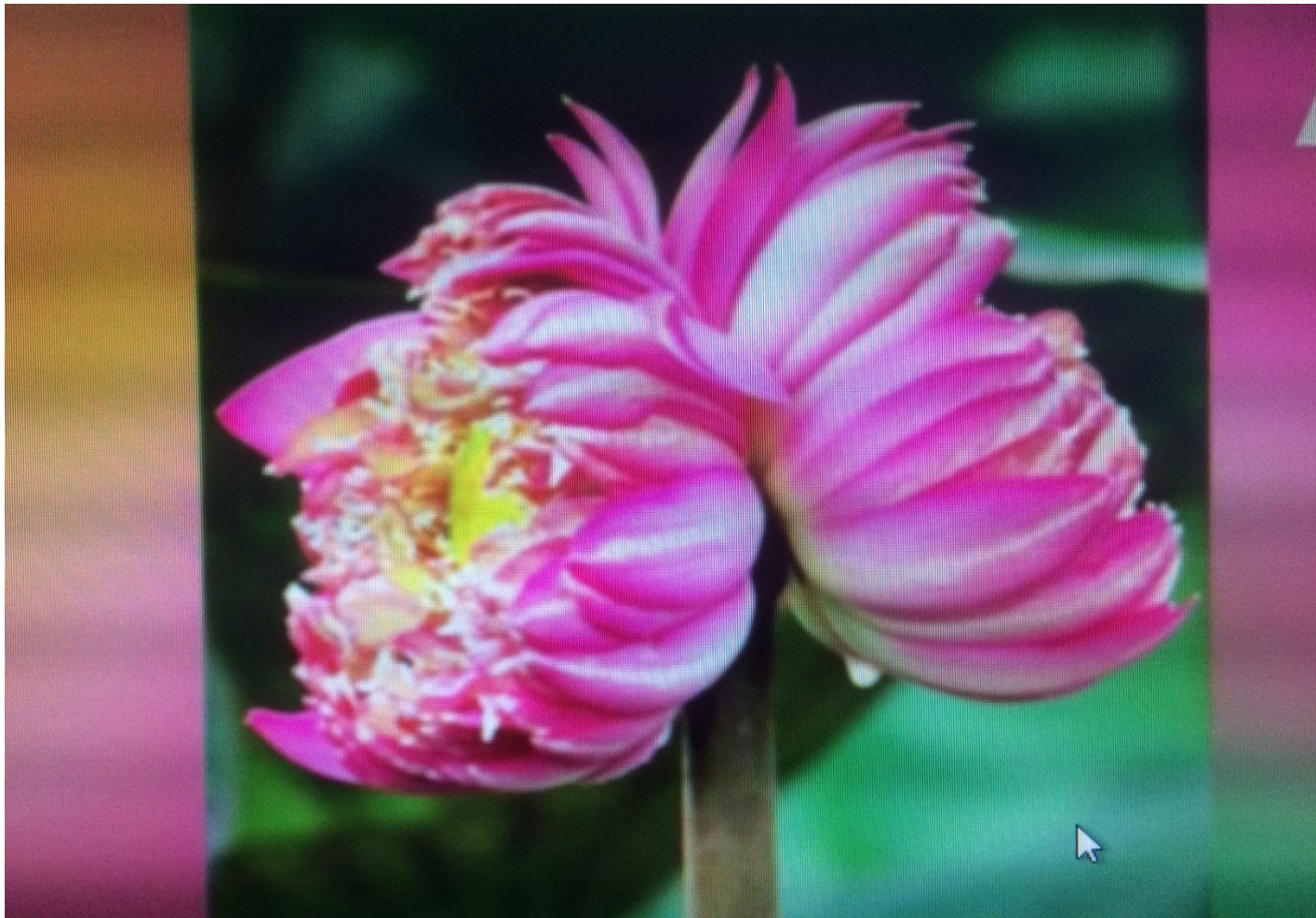

Sen Quan âm (Bách điệp)

Thailand, 1/2thg

Sen hồng Tịnh đế, 1 chồi 2 hoa
tiến vua

Sen Tịnh đế, 1 chồi 2 hoa

Thailand, tiến vua

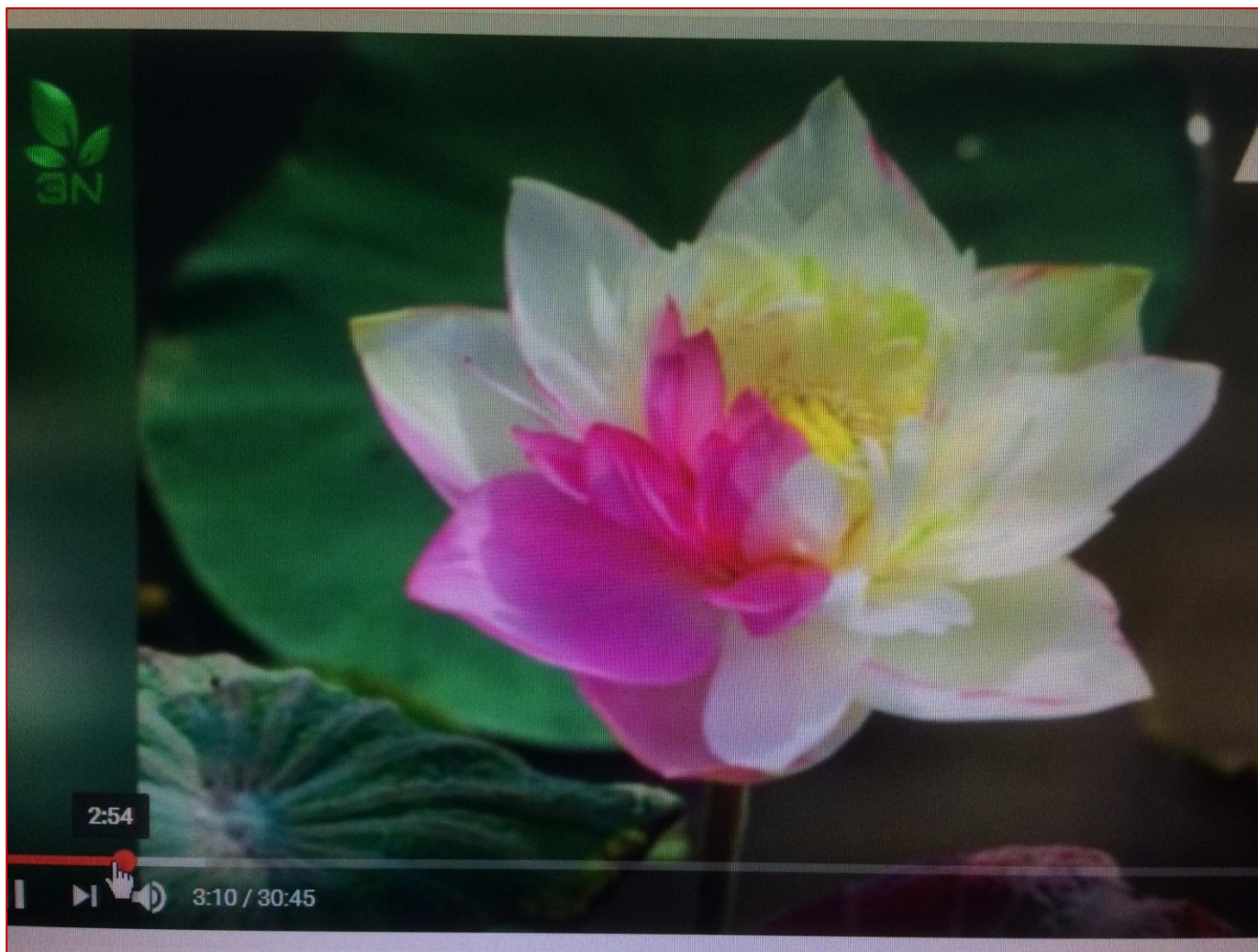

Sen trắng (Bạch liên hoa)
cánh đơn

Sen trắng (Bạch liên hoa)

cánh đơn

Sen 2 màu trắng hồng kép

Sen 2 màu trắng hồng kép

Sen hồng cung đình Huế

Sen hồng cung đình Huế
Hạt trời lên

Sen trắng cung đình Huế
trồng chậu

Sen kép viền tím

Hình Sen lá to khổng lồ 2,5 m

Cây sen lá khổng lồ
Chùa Phước Kiến, Châu Thành,
Đồng Tháp

Sen đơn hồng đậm

Sen đơn hồng phấn viền hồng đậm

Sen trắng cánh đơn

Sen trắng cánh kép

1.4. Phát triển du lịch

- Tiềm năng phát triển du lịch sinh thái đa dạng
- Miệt vườn cây ăn quả và sông nước, chợ nổi
lấp lạo, nhàn chán

1.5. Sản xuất tập trung

- ĐTM 697.000 ha, diện tích đầm lầy rộng lớn, trồng luân xen/cơ cấu cây trồng
- Tiềm năng diện tích và con người Đồng Tháp phát triển mô hình sản xuất tập trung

1.6. Đa dạng sản phẩm

- Sử dụng tất cả các phần trên cây
- **Hoa sen:** muôn màu muôn sắc, hoa cắt cành/bàn thờ Phật, ướp trà sen
- **Lá sen:** thân thiện môi trường thay túi nylon – điểm sáng Trà sen, dược liệu cho đông y cổ truyền.
- **Củ sen:** thực phẩm an toàn, cao cấp và dược liệu quý.
- **Ngó sen:** thực phẩm xanh ngon, tươi, sạch
- **Thân sen:** sợi dệt vải cao cấp, thời trang lụa sen
- Hạt sen/tâm sen: thực phẩm chức năng, dược liệu, chè, mức hạt sen, rượu sen, sữa hạt sen.

2. Giải pháp phát triển cây sen Đồng Tháp

2.1. Quốc hoa

- Thế giới có > 100 nước có quốc hoa, châu Á: 27 nước, châu Âu: 33, châu Mỹ: 23 nước
- **Việt Nam vẫn chưa công bố Quốc hoa**
- 2010 - Ban đề án quốc hoa Việt Nam - Bộ VH-TT-DL (13)
 - Có nguồn gốc/được trồng lâu đời ở Việt Nam
 - Thích nghi và được trồng ở hầu khắp mọi miền đất nước
 - Thể hiện được bản sắc văn hóa truyền thống dân tộc
 - Bền đẹp về hình thức, màu sắc và hương thơm
 - Giá trị về mặt kinh tế, mang lại lợi ích cho nhiều người dân
 - Được đại đa số người dân yêu thích, chấp thuận và tôn vinh
 - **Không trùng lặp với quốc hoa của các quốc gia khác**

Trang tin điện tử Bộ VH-TT-DL lấy ý kiến chọn Quốc hoa.

- Tổng số 18.805 phiếu, chọn hoa sen chiếm 62,2%; hoa đào: 15,6%; hoa mai: 14,4%;
- TP. Hồ Chí Minh/Đà Nẵng/quochoavietnam.com.vn; online báo Tiền Phong cũng có kết quả tương tự
- Hoa sen đạt hầu hết các tiêu chí, riêng tiêu chí - không trùng lặp với quốc hoa của các quốc gia khác: không đạt
- Nhiều quốc gia có quốc hoa trùng nhau,
- [Hoa hồng có 10 nước chọn, hoa tulip có 5 nước](#)

Giải pháp để hoa sen là Quốc hoa?

2.2. Về mặt khoa học

- **Nghiên cứu chuỗi giá trị cây sen** từ bộ giống, chân đất, kỹ thuật canh tác, công nghệ sau thu hoạch, đa dạng sản phẩm sen, kênh phân phối và thị trường.
- Bảo tồn tập đoàn các giống sen bản địa, nhập nội
- **Chỉ dẫn địa lý cây sen Đồng Tháp**
- XD Quy trình kỹ thuật canh tác cây sen,
- XD Quy trình luân, xen canh, tái cơ cấu cây trồng có sen
- **Đề án: H.Tháp Mười trồng sen + du lịch sinh thái**
- Nghiên cứu sản phẩm có giá trị kinh tế cao cho thị trường người có thu nhập cao (nước hoa sen, vải tơ sợi sen)

Dệt thủ công duy nhất
thế giới ở ngôi làng In
Paw Khon trên hồ Inle,
Myanmar

2.3. Văn hóa nghệ thuật

- Tổ chức Hội sen, chủ đề “Hồn sen” từ 1-3/9/2017
- Sáng tác bài hát (tân nhạc, cổ nhạc),
- Tượng đài các vị anh hùng dân tộc + hoa sen
- Tượng đài hoa sen, sân vận động hoa sen, các công trình đặt tên hoa sen (Hoa Tử kinh – Hồng Kông)
- Trồng sen dọc hai bên đường có cánh đồng lúa
- Trồng sen trong chậu và đặt chậu hoa sen các phố chính
- Cty, cơ quan làm hồ trồng sen trước sân

2.4. Du lịch sinh thái

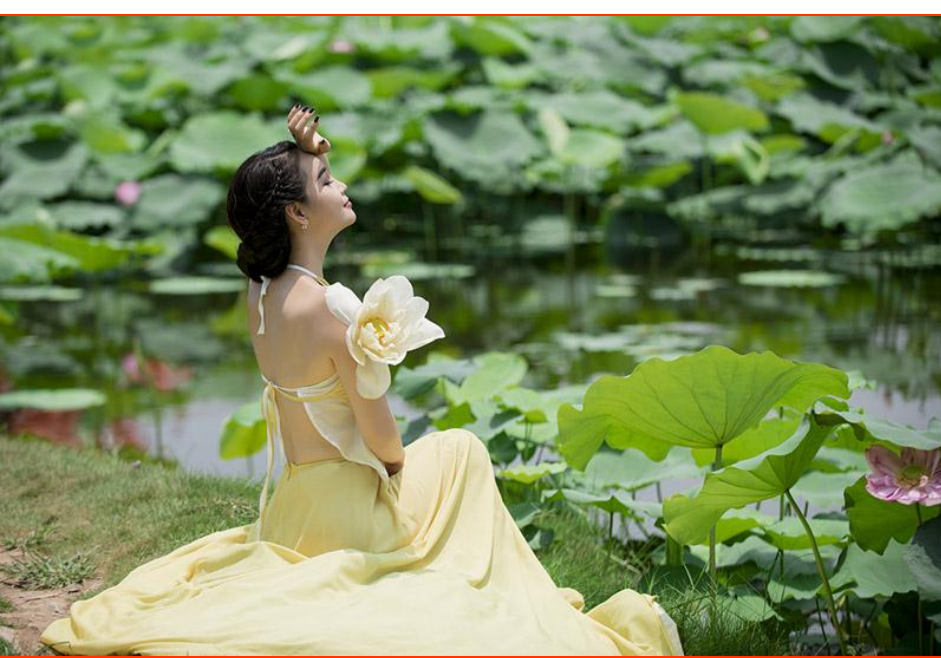
- Xúc tiến thương mại chủ đề sen và du lịch sinh thái
- Cánh đồng sen đơn sắc, đa sắc màu
- Chụp hình, homestay qua đêm tại cộng đồng
- Ẩm thực sen: Đa dạng hóa các món ăn truyền thống có cây sen.
- Trà sen tiếp khách trong và ngoài nước.
- Khu di tích Nguyễn Hữu Lý, đền Đốc binh Kiền, Bà Chúa xứ Đồng Tháp
- Chùa vua sen với lá sen khổng lồ - Chùa Phước Kiển, Châu Thành

2.5. Mô hình canh tác cây sen, chuyển đổi cơ cấu cây trồng

- Đầm Sen Ninh Xá, Hà Nội: 12 giống sen quý, làm điểm du lịch lý tưởng (chụp hình 50.000 đ/người, bán trà ướp sen, hoa sen, củ sen)
- Lúa - Sen (gương/hạt) ở Thới Lai, TP Cần Thơ
- Sen (hạt, ngó) - Cá (Thác lác, sặc rằn) ở Trần Đề, Sóc Trăng
- Sen (củ, lá - trà) ở Châu Phú, An Giang.
- Sen lấy gương và mô hình sen - cá tại Phụng Hiệp, HG
- Sen lấy lá (Cty trà Từ Quý, Đồng Tháp)
- Sen lấy ngó ở huyện Đồng Tháp

**Mô hình và nhân rộng đại trà theo
tiểu vùng sinh thái ?**

“Nhạc trưởng” cho bản nhạc Hồn Sen Việt

CẢM ƠN QUÝ VỊ!

Chúc Hội thảo thành công – Thanks